

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
17 mei 2004

Ons kenmerk
ACB/2004/17991

Onderwerp
herbenoeming voorzitter Raad voor Cultuur

Hierbij zend ik u mijn reactie op de schriftelijke vragen van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over mijn brief van 4 februari 2004 inzake de herbenoeming van de voorzitter van de Raad voor Cultuur.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(mr. Medy C. van der Laan)

28 989

Cultuurnota 2005-2008

Nr. Verslag van een schriftelijk overleg
Vastgesteld d.d. ...

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ hebben enkele fracties de behoefte over de brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Van der Laan, d.d. 4 februari 2004 (Kamerstuk 28989, nr. 3) inzake de herbenoeming van de voorzitter van de Raad voor Cultuur enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.
Bij brief van ... heeft de staatssecretaris deze beantwoord.

De voorzitter van de commissie
Cornielje

Adjunct-griffier van de commissie
Boeve

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

De leden van de CDA-fractie hebben met verbazing kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de herbenoeming van de voorzitter van de Raad van Cultuur, mevrouw Sorgdrager. De leden achten het onvoldoende gemotiveerd waarom de staatssecretaris is afgeweken van het advies van de Benoemingenadviescommissie (BAC). Deze commissie had de staatssecretaris geadviseerd om de vacature in mei 2004 openbaar te maken en de BAC om advies te vragen. De staatssecretaris wijkt af van dit advies met het argument dat er behoefte is aan continuïteit vanwege de voorgenomen herstructurering van de Raad voor Cultuur. In de gewenste continuïteit zou ook op een andere manier zijn te voorzien, zo stellen de leden, de Raad kent immers nog negentien leden. Door de vacature niet te publiceren, wordt de mogelijkheid ontzegd aan externe kandidaten om zich voor deze functie en uitdaging aan te melden. Volgens de leden van voornoemde fractie getuigt de gevolgde procedure niet van de open grondhouding die bij benoemingen gewenst is. De leden verzoeken de staatssecretaris dan ook om een meer uitgebreide en deugdelijke onderbouwing van de reden van afwijking van het advies van de BAC.

De leden van de PvdA-fractie hebben met verbazing kennisgenomen van de manier waarop de herbenoeming van de voorzitter van de Raad van Cultuur tot stand is gekomen. De manier van handelen van de staatssecretaris strookt naar de mening van de leden niet met het meerdere keren door de staatssecretaris in het vooruitzichtgestelde beleid om weg te blijven bij "de politiek van achterkamertjes". Met haar optreden betreffende de herbenoeming had zij in ieder geval een goed begin kunnen maken. Dat de staatssecretaris desalniettemin koos voor een andere manier van handelen lijkt deze leden niet alleen onverstandig, maar roept ook enkele andere vragen bij hen op. Zo vragen zij wat de inhoud van het gesprek met de voorzitter van de BAC is geweest, op grond waarvan de staatssecretaris besloot af te wijken van het advies van deze BAC? Kon de voorzitter zich hier, naar aanleiding van dit gesprek, vinden of bleef hij van mening dat de voorgestelde weg de juiste was, zo vragen deze leden. De staatssecretaris voert als belangrijkste verweer voor haar handelen het feit aan dat de continuïteit binnen de Raad van Cultuur en het veranderingsproces waarin zij zich momenteel bevindt, gehandhaafd dient te blijven. Daarom stellen de leden de vraag of de staatssecretaris van mening is dat continuïteit alleen gewaarborgd kan blijven door het niet vervangen van betrokken bestuurders.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorliggende brief. Zij hebben daarover nog enige vragen. De staatssecretaris heeft besloten de voorzitter van de Raad voor Cultuur niet alleen te herbenoemen voor de duur van het adviestraject inzake de Cultuurnota 2005-2008, maar voor de gehele periode van vier jaar. Kan de staatssecretaris nader aangeven waarom zij het van groot belang achtte om de voorzitter tevens te herbenoemen voor de periode ná advisering over de Cultuurnota? Was continuïteit voor die periode van even groot belang, zo vragen deze leden. Voorts willen zij weten of de staatssecretaris van mening is dat de BAC zich in deze geheel heeft gehouden aan de aan haar voorgelegde adviesopdracht? Zo neen, dan vernemen de leden graag waar de BAC afwijkt van de adviesopdracht.

II Reactie van de staatssecretaris

De leden van de CDA-fractie achten onvoldoende gemotiveerd waarom ik ben afgeweken van het advies van de Benoemingenadviescommissie (BAC) om de vacature in mei 2004 openbaar te maken en de BAC om advies te vragen. Zij stellen dat in de gewenste continuïteit vanwege de voorgenomen herstructurering van de Raad voor Cultuur ook op een andere manier zou zijn te voorzien. Door de vacature niet te publiceren wordt aan externe kandidaten de mogelijkheid ontzegd om zich voor deze functie aan te melden. De leden van de CDA-fractie verzoeken dan ook om een meer uitgebreide en deugdelijke onderbouwing van de reden van afwijking van het advies van de BAC.

Ten aanzien van het advies van de BAC merk ik op dat de BAC er op grond van mijn adviesaanvraag van uitging dat in beginsel ook in situaties waarin herbenoeming tot de mogelijkheden behoort openbaarmaking van de vacature moet plaatsvinden. Om die (procedurele) reden heeft de BAC mij geadviseerd de voorzitter van de Raad voor Cultuur bij de Kroon voor te dragen voor een verlenging van de benoemingstermijn met een jaar en in mei 2004 de vacature openbaar te maken. In mijn adviesaanvraag aan de BAC had ik echter al aangegeven dat ik in het onderhavige geval van openbaarmaking heb afgezien, omdat ik in het belang van de continuïteit van de functie een beoordeling van de verlenging van de benoemingstermijn van de zittende voorzitter prefereerde boven een onderlinge vergelijking tussen betrokkene en mogelijke andere kandidaten. Na het uitkomen van het advies van de BAC bleek bovendien dat het beleid van de minister van BVK ten aanzien van benoemingen in adviescolleges is gewijzigd in die zin dat bij herbenoeming publicatie van de vacature niet (meer) nodig is. De evaluatie van de Kaderwet adviescolleges had uitgewezen dat een dergelijke procedure niet werkbaar is, omdat zittende kandidaten zich bij openbaarmaking van de vacature veelal terugtrekken. Het is derhalve gebruikelijk dat in het kader van een herbenoemingsprocedure geen publicatie van de vacature plaatsvindt en bijgevolg geen andere kandidaten in beeld komen. Hoewel ik de BAC niet om advies had hoeven vragen, heb ik er uitdrukkelijk voor gekozen dat wel te doen. De BAC ging in haar advies echter niet in op mijn verzoek mij te adviseren over de herbenoeming van mevrouw Sorgdrager als voorzitter van de Raad voor Cultuur voor een termijn van vier jaar, te rekenen vanaf 1 januari 2004. Wel ging zij in op de benoemingstermijn als zodanig, waarover ik evenwel reeds een beslissing had genomen.

Met betrekking tot de voorgestelde benoemingstermijn van een jaar merk ik op dat ik, zoals uit het voorgaande kan worden afgeleid, in de argumentatie van de BAC ter zake geen aanleiding heb gezien dat advies over te nemen. Verder achtte ik het met het oog op de herstructurering van de Raad voor Cultuur per 1 januari 2005 wenselijk dat de voorzitter een continue factor vormt. Met de leden van de CDA-fractie ben ik het eens dat in beginsel niet alleen de voorzitter van belang is voor de gewenste continuïteit binnen de raad. Dat ligt mijns inziens echter anders nu in verband met de herinrichting van de raad de benoemingstermijnen van alle overige raadsleden op 1 januari 2005 expireren. Gegeven die situatie is het naar mijn mening belangrijk dat de voorzitter aanblijft om de herstructurering van de raad in goede banen te leiden. Daar komt bij dat herbenoemingen in principe voor vier jaar geschieden, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om iemand voor een kortere periode te benoemen. Van dergelijke redenen is mij in het onderhavige geval niet gebleken.

Op grond van bovenstaande overwegingen heb ik het advies van de BAC niet gevolgd. Hoewel de herbenoeming van de voorzitter van de Raad voor Cultuur in overeenstemming met de geldende (interpretatie van de) regelgeving tot stand is gekomen, erken ik dat de gang van zaken geen schoonheidsprijs verdient. Op dit moment ben ik met de BAC in gesprek over een procedure waarmee herhaling in de toekomst wordt vermeden.

De leden van de PvdA-fractie zijn verbaasd over de manier waarop de herbenoeming van de voorzitter van de Raad voor Cultuur tot stand is gekomen en hebben hierover enkele vragen. Zo vragen zij wat de inhoud van het gesprek met de voorzitter van de BAC is geweest en of de voorzitter zich in de afwijking van het advies kon vinden. Verder stellen de leden van de PvdA-fractie de vraag of ik van mening ben dat continuïteit alleen gewaarborgd kan blijven door het niet vervangen van betrokken bestuurders.

In het gesprek met de voorzitter van de BAC heeft de voorzitter een nadere toelichting gegeven op het uitgebrachte advies. In reactie daarop heb ik aangegeven dat ik voornemens was het advies niet te volgen om de hierboven genoemde redenen. De voorzitter van de BAC toonde begrip voor mijn argumenten om van het advies af te wijken. Hij gaf aan zich bewust te zijn van de positie van de BAC als adviseur en merkte op dat het hier verder om gescheiden verantwoordelijkheden gaat. Verder ben ik, zoals ook uit mijn reactie op de vragen van de leden van de CDA-fractie blijkt, niet van mening dat continuïteit alleen gewaarborgd kan blijven door het niet vervangen van betrokken bestuurders, maar wel in een situatie waarin in beginsel de hele raad wordt vervangen.

De leden van de D66-fractie vragen of ik nader kan aangeven waarom ik het van groot belang achtte om de voorzitter tevens te herbenoemen voor de periode ná advisering over de Cultuurnota. Voorts willen zij weten of de BAC zich in deze geheel heeft gehouden aan de adviesopdracht. De reden waarom ik ervoor heb gekozen de voorzitter van de Raad voor Cultuur niet alleen te herbenoemen voor de duur van het adviestraject inzake de Cultuurnota 2005-2008, maar voor de gehele periode van vier jaar is hierboven uitvoerig aan de orde geweest. Ik hechtte veel belang aan continuïteit van de functie voor die periode met het oog op de herstructurering van de Raad voor Cultuur per 1 januari 2005. Bovendien zag ik in de functievervulling van de voorzitter van de raad geen aanleiding om haar voor een kortere periode te benoemen. Mij is niet gebleken van zodanige bezwaren dat herbenoeming voor vier jaar niet aan de orde zou kunnen zijn. Zoals ook uit de beantwoording van de vragen van de leden van de CDA-fractie kan worden afgeleid, heeft de BAC zich wat mij betreft niet aan de adviesopdracht gehouden. Ik heb de BAC gevraagd mij te adviseren over de herbenoeming van mevrouw Sorgdrager als voorzitter van de Raad voor Cultuur voor een termijn van vier jaar. Over de herbenoeming als zodanig heeft de BAC zich echter niet uitgelaten; het advies was louter procedureel. Overigens worden met de BAC ook afspraken gemaakt om dit soort onduidelijkheden in het vervolg te voorkomen.